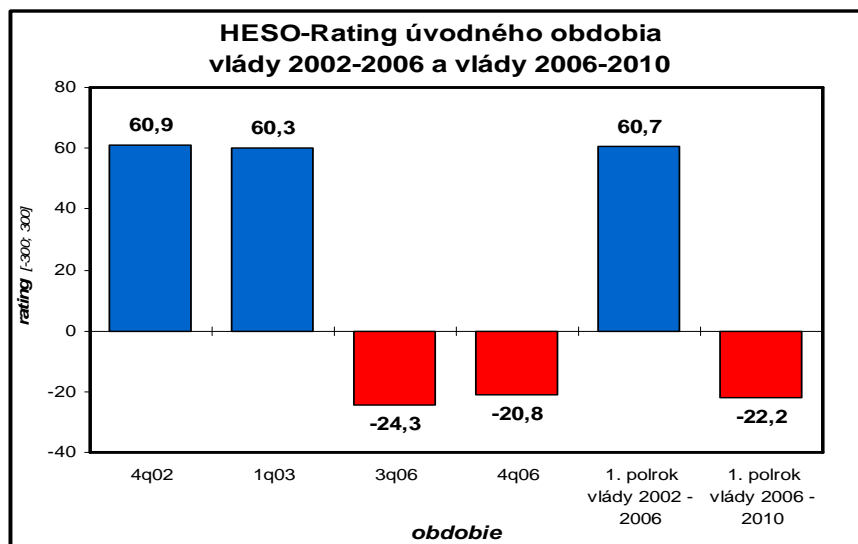
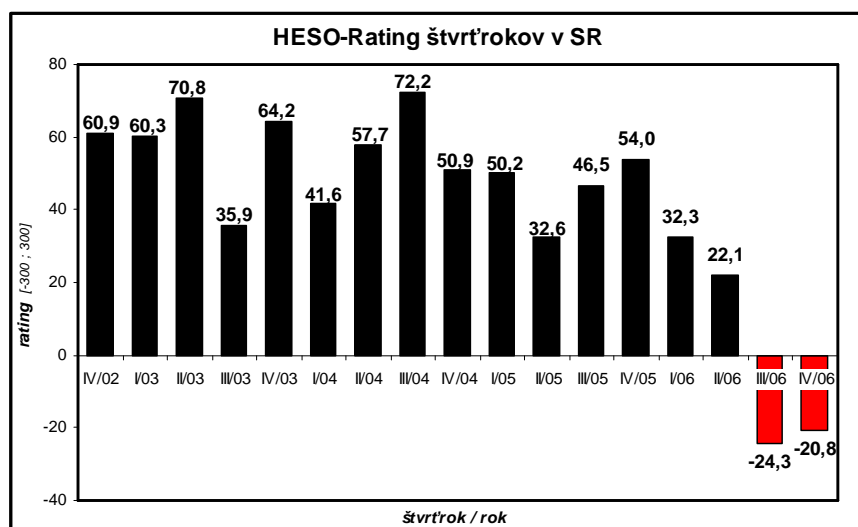

Tlačová správa, 12.7.2007

Výrazný pokles HESO-Ratingu

Výsledky projektu HESO (Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení) za 2. polrok 2006

Podľa názoru hodnotiacej komisie 44 odborníkov (ekonómovia, analytici, právnici, sociológovia, politológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia akademickej obce, tretieho sektora a stavovských organizácií) bol druhý polrok 2006 z hľadiska reformnej atmosféry, resp. miery prínosu prijatých opatrení k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny najhorším obdobím od vzniku projektu HESO v roku 2000. Prvýkrát v histórii projektu dosiahol HESO-Rating štvrtroka negatívne hodnoty. HESO-Rating reflektuje názor hodnotiacej komisie odborníkov na kvalitu a dôležitosť vybraných realizovaných ekonomických a sociálnych opatrení zákonodarnej, výkonnej moci, ako aj rozhodnutí verejných inštitúcií.

Zdroj: INEKO

Opatrenia s najvyšším prínosom:

Medzi najprínosnejšie opatrenia 2. polroka 2006 zaradili hodnotiaci odborníci tender a pridelenie licencie tretiemu mobilnému operátorovi – spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Nový operátor rozhybal vody na slovenskom telekomunikačnom trhu, čo má pozitívny vplyv na rozvoj konkurenčného prostredia v sektore a v neposlednom rade i na ceny a kvalitu poskytovaných služieb pre zákazníkov.

Udelenie pokuty Protimonopolným úradom SR stavebným firmám za cenový kartel pri tendri na výstavbu časti diaľnice vo výške 1,35 mld. Sk a 5-ročného zákazu účasti na verejných tendroch Úradom pre verejné obstarávanie odborníci privítali. Podľa Františka Okruhlicu z Ekonomickej univerzity v Bratislave išlo o nebezpečné a neprípustné konanie stavebných firiem v rozpore s podnikateľskou etikou, čo im treba dať sankciami jednoznačne najavo. Riaditeľ ekonomického inštitútu INESS Richard Ďurana povedal, že „*zlé nastavenie verejného obstarávania musí štát naprávať pokutami Protimonopolného úradu SR*“.

Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska (NBS) bolo vnímané Vladimírom Benčom z Výskumného centra Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku ako „*logický krok NBS s cieľom udržať infláciu*“, čím sa má dodržať jedno z maastrichtských kritérií pre prijatie eura.

Negatívne hodnotené opatrenia:

Programové vyhlásenie vlády SR získalo od oslovených odborníkov najhorší rating (-94,6 bodov). Podľa jedného respondenta program vlády „*signalizuje návrat ku korporativistickému modelu ekonomickej politiky, keď pod rúškom sociálnej solidarity a "politiky v prospech ľudí" ekonomická politika v skutočnosti sleduje záujmy rôznych zoskupení reprezentujúcich čiastkové záujmy*“. Politológ Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave Radoslav Štefančík hodnotí programové vyhlásenie ako „*smerujúce k zníženiu motivácie občanov pri riešení ich každodenných problémov a k zvyšovaniu miery ich závislosti na štáte*“. Ekonom zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre Ján Pokrivčák vyjadril názor, že aktuálne „*programové vyhlásenie vlády je z ekonomického hľadiska o prerozdeľovaní, a nie o raste produktivity ekonomiky*“. Jeho napĺňanie zníži podľa neho „*o nejaké percento ekonomický rast Slovenska*“, pričom „*chudobným ľuďom všade na svete pomáha najviac ekonomický rast krajiny, a nie prerozdeľovanie*“.

Zrušenie niektorých paušálnych poplatkov v zdravotníctve bolo podľa Milana Veleckého, redaktora Slovenského rozhlasu, veľmi chybným rozhodnutím. Podľa neho tu určitá finančná spoluúčasť pacienta mala zostať, a to pre „*znižovanie nadspotreby v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, dodatočné finančné zdroje pre zdravotnícke zariadenia, motiváciu pacienta spolupracovať pri liečbe*“. Podľa Jána Pokrivčáka „*poplatky pomáhali účelnejšie vynakladať zdroje v zdravotníctve. Umožňovali použitie limitovaných zdrojov tam, kde sú viac potrebné, teda na liečenie vážnych chorôb*“. Zrušenie poplatkov preto podľa neho povedie „*k vyšším výdavkom na liečenie menej závažných chorôb a menej peňazí pôjde na liečenie závažných chorôb*“.

Rozhodnutie vlády SR nepokračovať v privatizácii bratislavského letiska bolo odbornou verejnosťou taktiež kritizované. Podľa Richarda Duranu z INESS „*aj napriek rozhodnutiu Protimonopolného úradu SR vláda nemala privatizáciu letiska zastaviť, ale pokračovať s druhým uchádzačom v poradi*“. Politológ a historik František Chovanec povedal, že „*priamo i nepriamo náklady nezrealizovania rozbehnutého prevodu do rúk súkromného investora z politicko-ideologických dôvodov sa vždy negatívne odrazí v kvalite podnikateľského prostredia, a tým pádom aj na hospodárskom raste krajiny*“.

Stanovenie zníženej sadzby DPH na lieky považovali respondenti ako nežiaduci deformačný zásah do relatívne dobre nastaveného a jednoduchého daňového systému na Slovensku. Podľa riaditeľa INEKO Eugena Jurzyca „*bude zaujímavé s odstupom roka, dvoch sledovať, koľko platili / budú platiť najmä dôchodcovia za rovnaké či porovnateľné lieky. A bude ešte zaujímavejšie porovnať, aké veľké mohli byť prostriedky pridelené jednému pacientovi adresne, ak by o ne štát neprišiel v dôsledku zníženia dane*“.

Zavedenie tzv. milionárskej dane získalo negatívne hodnotenie odborníkov. Riaditeľ Centra pre hospodársky rozvoj Ľuboš Vagač sa vyjadril, že „*v porovnaní s prvotnými vyhláseniami o milionárskej dani je degresívne nezdaniteľné minimum našťastie menej škodlivým zásahom ako rušenie jednotnej sadzby dane, no napriek tomu je to negatívne opatrenie, ktoré nezvyšuje solidaritu, ale postihuje pracovitých, vzdelaných a šikovných*“.

Schválenie vianočného príspevku pre dôchodcov hodnotili oslovení odborníci ako neadresné, nesystémové a populistické opatrenie. Eugen Jurzyca z INEKO pripomenul, že „*dôchodcovia sú podľa Štatistického úradu SR najmenej rizikovou skupinou*“. Aj politológ Radoslav Štefančík sa pýtal, „*či je v horšom sociálnom postavení dôchodcovský pár so strechou nad hlavou a s pravidelným, hoci nízkym dôchodkom, alebo mladá rodina (otec, mama, dieťa) s hypotékou "na krku", kde manželka je na materskej dovolenke*“. Vláda by mala podľa neho „*prehodnotiť svoj názor o najviac ohrozenej sociálnej skupine občanov v SR*“.

HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení v SR		júl - december 2006
Poradie opatrení podľa ratingu (ich prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)	RATING [-300;300]	
Tender a pridelenie licencie tretiemu mobilnému operátorovi - Telefónica O2 Slovakia	83,1	
Udelenie pokuty Protimonopolným úradom SR stavebným firmám za cenový kartel pri tendri na výstavbu časti diaľnice vo výške 1,35 mld. Sk a 5-ročného zákazu účasti na verejných tendrach Úradom pre verejné obstarávanie	61,4	
Zvýšenie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska v júli o 0,5%-uálneho bodu a v septembri o 0,25-uálneho bodu (základná úroková sadzba - 4,75% s účinnosťou od 27. septembra 2006)	56,2	
Spätné dopĺňanie súm už priznaných invalidných dôchodkov odňatých v rokoch 2004-2006 pri prísnejšom posudzovaní invalidity (novela zákona o sociálnom poistení)	31,8	
Štátny rozpočet na rok 2007 (schodok štátneho rozpočtu - 38,4 mld. Sk; deficit verejných financií - 2,9% HDP)	19,6	
Zmeny regulovaných cien energií a vody pre domácnosti (od 1.11.2006: plyn +4,26%; od 1.1.2007: plyn -4,04%, voda -4,1%, elektrina a teplo bez zmeny)	2,5	
Presun financovania neštátnych základných umeleckých škôl a školských zariadení zo štátu na samosprávu (financované z nezmeneného podielu výnosu dane z príjmov určeného pre samosprávu; počas 3 rokov zákonom garantovaných minimálne 90% prostriedkov z výnosu dane pre neštátne zariadenia)	2,1	
Zavedenie príplatku k príspevku pri narodení (len prvého) dieťaťa vo výške 11 000 Sk (spolu s príspevkom - 15 460 Sk)	-3,2	
Posilnenie vplyvu nadmorskej výšky pri výpočte podielu obce na výnose dane z príjmov fyzických osôb (vyššie položené obce získajú viac peňazí na úkor nižšie položených; novela nariadenia o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy)	-5,8	
Zvýšenie sadzby poistného na zdravotné poistenie za tzv. poistencov štátu zo 4% na 5% počas prvých 4 mesiacov 2007; posunutie termínov ročného zúčtovania zdravotných odvodov v roku 2007 (novela zákona o zdravotnom poistení)	-9,3	
Zavedenie štátnej bonifikácie hypotekárnych úverov pre mladých ľudí do 35 rokov s nie výrazne nadpriemerným príjmom (v roku 2007 - 1,5%; novela zákona o bankách)	-17,1	
Zavedenie poplatku vo výške 500 Sk za prestup sporiteľa z jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti do druhej, povinnosť požiadať Sociálnu poisťovňu o vydanie akceptačného listu; zavedenie limitu na výdavky DSS na reklamu a na uzatváranie zmlúv (novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení)	-19,3	
Povinnosť chovateľa nahlásiť veterinárnej a potravinovej správe konanie domácej zabíjačky ošipovaných alebo hovädzieho dobytká a odovzdať vzorku na laboratórne vyšetrenie (zákon o veterinárnej starostlivosti)	-20,4	
Rozhodnutie Protimonopolného úradu SR o nepovolení koncentrácie bratislavského letiska s letiskom Wien-Schwechat	-24,4	
Obmedzenie poukazovania 2% zo zaplatenej dane z príjmov na verejnoprospešné účely (vylúčenie ľudskoprávných a environmentálnych neziskových organizácií z daňovej asignácie, zvýšenie minimálnej sumy na poukázanie 2% u fyzických osôb z 20 Sk na 100 Sk, zrušenie nezdaňovania príjmov do 300-tis. Sk plynúcich z iných ako hlavných činností neziskových organizácií; 2 novely zákona o dani z príjmov)	-40,8	
Udelenie investičných stimulov vo výške 12,7 mld. Sk pre takmer 50 firiem od augusta 2006 do marca 2007 (odklon od preferencie regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti)	-45,6	
Zvýšenie minimálnej mzdy na 7 600 Sk (o 10,1%, resp. o 700 Sk)	-50,2	

Zavedenie poskytovania každoročného vianočného príspevku pre dôchodcov diferencované v závislosti od výšky dôchodku (2 000 Sk pre poberateľov dôchodku do 3 455 Sk, 1 750 Sk pre dôchodcov s dôchodkom v pásme 3 456 Sk - 6 910 Sk a 1 500 Sk pre dôchodcov v pásme 6 911 Sk - 10 365 Sk)	-52,5
Zavedenie tzv. miliónárskej dane (postupné znižovanie nezdaniteľného minima od hrubého mesačného príjmu 47 571 Sk až po príjem 79 952 Sk, kedy sa nezdaniteľné minimum ruší)	-56,3
Zavedenie zníženej sadzby DPH na lieky a niektoré zdravotnícke pomôcky vo výške 10%	-59,0
Rozhodnutie vlády SR o vypovedaní privatizačnej zmluvy s konzorciom TwoOne (letisko Wien-Schwechat / Penta) a nepokračovaní v privatizácii bratislavského letiska v poradí s druhým uchádzačom tendra (konzorcium Abertis / J&T)	-71,8
Predĺženie termínu na ukončenie transformácie štátnych zdravotníckych zariadení a zavedenie ochrany štátnych, krajských, obecných a transformovaných neziskových zdravotníckych zariadení pred exekúciami do konca roku 2007 (novela zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti)	-72,9
Umožnenie vláde odvolať predsedu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z akýchkoľvek dôvodov (novela zákona o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou)	-74,2
Zrušenie niektorých paušálnych poplatkov pacientov súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti (zrušené 20 Sk za návštevu ambulancie a 50 Sk za pobyt v nemocnici; znížený poplatok za recept (z 20 Sk na 5 Sk); ponechané poplatky za návštevu pohotovosti, kúpeľov a zdravotnícku dopravu)	-94,1
Programové vyhlásenie vlády SR (na obdobie rokov 2006 - 2010)	-94,6

Zdroj: INEKO

Viac informácií o projekte HESO, zoznam hodnotiacich odborníkov, ako aj kompletne výsledky (spolu so všetkými komentármi odborníkov) nájdete na: www.ineko.sk.

Dušan Zachar

koordinátor projektu HESO
heso[a]ineko.sk, (02) 53 411 020

Projekt HESO podporili:

AJG - Amrop Jenewein Group, s.r.o.
Allen & Overy Bratislava, s.r.o.
Investkredit Bank AG, zastúpenie zahraničnej banky na Slovensku
Slovnaft, a.s.
Soitron, a.s.